

Koronás főklátogatása Budapesten 1814-ben

118 éve most annak, hogy 1814 őszén a három szövetséges uralkodó, Ferenc osztrák császár, Sándor orosz cár és Frigyes Vilmos porosz király Budapestet is meglátogatták.

Öröm töltötte el szívüket, mert az 1814. évi háborút a szövetséges hadseregek győzelmesen fejezték be Párisba történt bevonulásukkal. A világ zsarnoka, Napoleon, leköszönt trónjáról és Európa békéje annyi vérzivatar után, — legalább egyelőre — visszatért. Bécs volt ekkor a központja a győzelmes hadseregek uralkodóinak, vezéreinek és diplomatiájának. Szinte mámoros hangulat lett urrá ott mindenkin! Udvari bálók, fejedelmi lakomák, kirándulások követték egymást szakadatlan. Az öröm, boldogság egyetemleges kirobbanása volt ez oly hosszú, boldogtalan, szerencsétlen kimenetelű háborúkkal teli időszakok után!

Ferenc császár nagy sulyt helyezett arra, hogy szövetséges, koronás két uralkodótársának „kedvelt magyarjai“ fővárosát is megmutathassa.

Ezen, akkoriban világszenzáció jellegével bíró budapesti látogatást egykoru ujságok annyira érdekesen írják le, hogy azt a híres látogatás évfordulóján alábbiakban közöljük:

„Az akkori Pest lakóinak száma 40.000 főt tett ki, míg házainak száma 3325 volt, melyeknek legnagyobb része földszintes épületből állott.

Pest és Buda népe az utcákon szinte forrott. Szébbnél szebb hölgyek gyönyörű termétén akadt meg minden idegen szemre, olyannyira, hogy Sándor orosz cár akként nyilatkozott, hogy Budapest „tele van királynékkal“.

Bámulásra méltók azon nagy és fényes keszületek, melyekre fakad a köz örvendezés. Pest és Buda most egy kis világ. A nemzet diszére meg vagyon téve azon rendelés, hogy minden uraságok és asszonyságok nemcsak az udvari jelenésekben, hanem még a táncokban is magyar öltözetben jelenjenek meg. Ö fölsége (Ferenc császár és király), hétfőn, azaz október 24-én késő estve Budára minden pompa nélkül megérkezett. Másnap délután megzendültek az ágyuk a Szent Gellért hegyen és jelentették a vendégfelségek érkezését.

4 óra tájban a felséges burkos király érkezett meg. 5 óra tájban jött Ö fölsége az orosz császár, kit a palatinus ö. cs. főhercegsége, vele együtt nyílt hintóban ülven, süvegvetve kísért. A késői ebéd után a felségek Pestre a német théatromba méltóztattak megjelenni. Ennek tornáca háromsoros lámpásokkal volt kivilágítva, a nézőhely pedig viaszgyertyákkal. A játék énekes játék volt, ama híres Hamupipőke. Öröm volt nézni a hazafinak, hogy fölséges urunk maga huszárrgementjének öltözetében jelent meg. Szerdán, október 26-án reggel a felségek megnézegették a közönséges épületeket, nevezet szerint Pesten a gránátéros palotát (Károly kaszárnyát), a magyar Múzeumot, a Botanikus kertet. Utóbb az udvarnál fényes megjelenés (cercle) volt, melyre uraságok s a nemes vármegyék követei oly fényes, oly gazdag és oly szép nemzeti izlésű öltözetekben jelentek meg, hogy azokon a felséges orosz cár megindulván, azt a kedvező vallást tette, hogy ily pompás nemzeti fényességet sem Párisban, sem Londonban nem látott. Azon estve a királyi várban udvari bál volt, melyre szintén nemzeti drága öltözetekben jelentek meg az uraságok. A vendég felségek kívánságára a magyar nem-

zeti táncot különösen méltóságos gr. Ráday Nina kisasszonynak volt szerencséje a felségek nagy meglegedésére eljánni. Férfiak közül Erős J. ur és két huszártiszt urak és gr. Eszterházy Vince ö nga. voltak oly szerencsések, hogy a felségek tetszését a nemzeti táncjárással megnyerhették. A bál után kivilágítatás volt. Csütörtökön reggel a Rákos mezején hadigyakorlás stb. estve gr. Sándor ö nga-nál táncmultság volt. Az Országháza palotáiban redut. D. u. Ö felségek megnézegették Pesten azt a maga nagyságára nézve az egész monarchiában egyetlenegy épületet, t. i. a József épületet (tüzérkaszárnyát). A felségek azután a viza tanyánál vitorlás hajókon átkeltek Szt. Margit szigetébe. A főhercegek gr. Szapáry főudvarmester által oly rendelést létesített, hogy a felségek a szüretelésnek kellemes folytatást láthassák. Ezen foglalatosságot Blasovich Antal camerális ingrossista és Garmely senator ur vezérelték. Amint a felségek a szőlőhöz megérkeztek, belevágott a nagy török muzsika. Arra előállott 16 pár fiu és leánygyermek szép világoskék magyar öltözetben, ezüst zsinórral és 4—4 pár leány és ifju valóságos tót, horváth, rác, szász, bosnyák és oláh nemzeti öltözetekben. A legények puttonyokkal, a leányok kosárákkal. Ezeket követték 8 gyönyörű szépségű pásztorleányok. Szöllőszedés közben a szép szedőnők felváltva a felségeknek szőlőgerezdekkel udvaroltak. Közben az említett urak (Bl. és G.) ötöd magokkal oly kellemetesen dudáltak, hogy azon pásztori hangon megindulván Ö felsége az orosz császár többbizben megkérte az urakat, hogy még dudáljanak. Pénteken reggel a felségek elhagyták Budát 7 óra tájban.

székelyi Nyíry László ny. vezérkarl ezredes

Magyarország 1932 máj 13.